

Vodní rekreace - koupání v přírodních koupalištích a dalších povrchových vodách

Doba řešení: 2014 - 2015

Evidenční číslo: TD020161

Doba řešení: 2014 - 2015

Zadavatel: Technologická agentura ČR, program Omega

Partneři:

Státní zdravotní ústav (Mgr. Pumann)

Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.Masaryka, v.v.i. (Ing. Fojtík)

Představení projektu: Zatímco kvalita přírodních koupacích vod je podle legislativy pravidelně sledována (a je řešena i v rámci výzkumných projektů), o samotných koupajících se osobách toho moc nevíme (např. jaká část populace využívá koupací vody, jak daleko za koupáním v přírodě jezdí, zda je zajímavá informace o kvalitě vody apod.). Přitom by počet koupajících se měl být nejdůležitějším kritériem při zařazování lokalit do seznamu sledovaných koupacích vod. Proto se v navrhovaném projektu chceme soustředit na problematiku přírodních koupacích vod právě z hlediska jejich uživatelů. V projektu si klademe tři základní okruhy otázek:

- 1) Jsou přírodní koupací vody v ČR vhodně vymezeny? Jsou mezi sledovanými ty opravdu nejvíce navštěvované? Víme, že stávající rozložení je poměrně nerovnoměrné (přinejmenším v rozdílném počtu v jednotlivých krajích). Proto chceme provést analýzy různých údajů v GIS (pro celou ČR) a následně na několika vybraných oblastech uskutečnit terénní průzkumy, jejichž cílem bude podrobná inventarizace všech přírodních vod, kde se lidé koupou a provozují další aktivity (vodní lyžování, vodáckou turistiku apod., které mohou být co do zdravotního rizika srovnatelné nebo i větší než koupání).
- 2) Kolik lidí se v přírodních vodách koupe, jaká je jejich věková struktura, odkud přijeli apod.? Pomocí přímého sledování počtů koupajících se na vybraných koupacích vodách a dotazníkových průzkumů si chceme udělat lepší představu o této problematice.
- 3) Jaké jsou názory koupajících se osob na různé aspekty přírodních koupacích vod (např. zda je pro ně důležitá kvalita vody nebo infrastruktura, jak jsou poskytované informace o kvalitě koupacích vod dostupné

a srozumitelné)? Jakým způsobem vodu využívají? Koupou se, i když je voda ke koupání nevhodná? Potápí si při plavání hlavu (hlavní rizikový faktor)? Tyto informace budou zjišťovány rovněž pomocí dotazníkových šetření.

Informace, které chceme v navrhovaném projektu získat, v současné době chybějí (jsou nanejvýš velmi hrubě odhadovány spíše na základě domněnek než skutečných znalostí).

Výsledky projektu: Výsledky vzniklé při řešení projektu lze rozdělit do dvou hlavních okruhů. Prvním z nich je vytvoření metodických nástrojů, které by měly sloužit především pracovníkům odboru hygieny obecné a komunální krajských hygienických stanic k objektivnějšímu rozhodování při zařazování a vyřazování lokalit do a ze seznamu oficiálních přírodních vod ke koupání. Jedná se o tyto výsledky

- Metodické doporučení hlavního hygienika k navrhování a vyřazování lokalit do a ze "Seznamu přírodních koupališť na povrchových vodách" sestavovaného podle § 6g zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, které bylo vydáno ve [Věstníku Ministerstva zdravotnictví ČR č. 5/2016](#).
- Sada tematických map a mapová prohlížečka
 - ◆ Sada tematických map ([popis map](#) (286,37 KB))
 - ◇ [Mapa Kvalita koupacích vod a názory respondentů studie HELEN](#) (2,24 MB)
 - ◇ [Mapa potenciálních lokalit pro vyhlášení koupacích vod](#) (6,65 MB)
 - ◇ [Mapa potenciálu koupajících se osob pro vyhlášení koupacích vod](#) (1,96 MB)
 - ◆ Mapová prohlížečka, ve které jsou v uživatelsky přívětivé formě k dispozici různá tematická data se vztahem k přírodnímu koupání. Prohlížečka je k dispozici na adrese www.dibavod.cz/koupaci-vody, [popis prohlížečky \(včetně stručného návodu\)](#) (367,07 KB)

Druhým okruhem výsledků jsou publikace, jejichž prostřednictvím se odborná veřejnost bude moci seznámit s informacemi zjištěnými při řešení projektu. Předpokládáme, že tyto informace budou zajímavé nejen pro zmíněné pracovníky KHS, kterým mohou sloužit zároveň jako metodická podpora pro výše uvedené metodické nástroje, ale že je ve své práci využije také širší odborná veřejnost:

Publikace v odborném tisku:

- Pumann P., Lustigová M., Jelígová H., Pouzarová T., Žejglicová K., Kothan F., Kožíšek F., Fojtík T., Baudišová D., Myšáková M., Brichová I., Uhlířová K., Kult A. (2015). Vodní rekreace - koupání v přírodních koupalištích a dalších povrchových vodách. Monotematické číslo časopisu *Acta hygienica, epidemiologica et microbiologica* 2015/1. 50 stran. Dostupné na adrese <http://www.szu.cz/knihovna/ahem>
- Pumann P., Pouzarová T., Jelígová H., Kožíšek F., Kothan F., Brichová I., Lustigová M., Žejglicová K., Baudišová D., Fojtík T., Kult A. (2016). Zajímají se koupající se lidé o informace o kvalitě vody? *Vodní hospodářství* 66(4): 6 - 10.

Publikace ve sbornících z konferencí:

- Pumann P., Pouzarová T., Myšáková M., Lustigová M., Žejglicová K., Jelígová H. (2015). Několik poznámek k rozšíření a chování "koupáče obecného" v ČR. In: Říhová - Ambrožová J., Petráková -

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

- Kánská K. (eds). Sborník konference Vodárenská biologie 2015, 4. - 5. 2. 2015, Praha, str. 47-52.
- Pumann P., Kothan F. (2015). "Koupací oblasti" ČR a problémy s jejich vymezením. IN: Kosour D. et al (eds.) Vodní nádrže 2015: 6. - 7. října 2015, Brno, str. 115 - 118. Sborník z konference je volně dostupný na adrese <http://vodninadrze.pmo.cz/cz/stranka/download-kompletni-lowres-pdf/>
 - Pumann P., Pouzarová T., Jelíková H., Kožíšek F., Kothan F., Brichová I, Lustigová M., Žejglicová K., Baudišová D., Fojtík T., Kult A. (2016). Zajímají se koupající se lidé o informace o kvalitě vody? In: Říhová - Ambrožová J., Petráková - Kánská K. (eds). Sborník konference Vodárenská biologie 2016, 3. - 4. 2. 2016, Praha, str. 111-117.